

je gratalo komu (⇒ gratati) | ☐ TEŽKO povdk. ☐ SSKJ

▶ **huda** ▶ 'xuda -e z ⟨⟩ šalj., kadar kdo nekoliko krvavi *kri*: ta huda mora ven 'jet • star. **huda je za kaj težko je dobiti kaj**: 'xuda ja b'ļa: za 'jəs'tę | ☐ +

▶ **hudo** ▶ 'xudə -dęga tudi -d'ga (zastar. 'xə-) s ⟨⟩ *huda stvar* |< HUD 4|: 'sę: tę 'nə:čəm 'neč 'xudęga! • u partę'zā:nex səm jəm 'vīe:č 'xudęga na'rė:d'u kəkər 'ā:sna • star. **biti si v hudem zarad česa/koga biti sprt zaradi česa/koga**: 'pųo: smə sę b'lę ŋ'ca:jt u 'xudęm zarad 'mīe:ja • šalj. **če hujšega ne bo, še smrti ne bo izraža zadovoljstvo z obstoječim stanjem**: m'le:kə ja s'kipe-ļə. nə, čə 'xujšęga 'na: bə, ša s'ma:rtę 'na: bə. • ⇒ iti na oni KRAJ hudega • star. **iz hudega po prepīru**: s 'xudęga me ja 'duo:b'u, da sm tę'lė:ta 'daržaļa, kə smə k'ļa:lę • s 'xudęga sə jəx s 'xiša 'vən prag'na:lę • čustv., redk. **na hudo zelo**: męd'vā: 'mīe:sa na 'je:ma 'ta:k na 'xədə (☐ ⇒ ZELO) • čustv., star., redk. **skregati** (: toževati ipd.) **se do hudega zelo, grdo se spreti**: se 'nišə 'mųo:glę z'mę:n't', sə se də 'xudęga tēž'vā:lę • də 'xudęga sta se sk're:gaļa (*sprla sta se tako, da ne govorita*) | ☐ +

hudič ▶ xu'dič -a (redk. xə-) m živ. ⟨⟩ 1. *hudič* |duhovno bitje|: xu'dičə sə u 'pi:ekļə • kietv.: ŋ'ca:jt g'runtəm, xu'dič, sm 'mis'lu, 'tə: bę pa u'sə b'ļə 'mų:žnə • jā s'vė:t' xə'dič! • 'ti xu'dič 'ti ('jā: s'ņę)! • xu'diča 'jā:s'ņęga, a 're:s na 'mō:rəš 'čuvat?! 2. **a** slabš. *zloben, hudoben človek*: te xu'dič bę mę ša ka'čīe:sę na'rė:d'u b čustv., z oslabljenim pomenom *izraža negativen odnos do osebe ali stvari*: 'kām 'kę: 'dė:ne g'nār, xə'dič 'bā:bję? • u'sęga xu'diča (*vse mogoče stvari*) sę 'kupę, u'sə, kar 'vidę 3. čustv., v prislovni rabi *izraža a visoko stopnjo*: də xu'diča 'mā: g'nārja • ut xu'diča kə'ra:žən 'ja: **b** močno zanikanje: 'kųo:š 'ni u're:dn 'pə: xu'diča • {A} 've:m. {B} xu'diča 'vę:š! 4. čustv., v medmetni rabi *izraža a močno čustveno prizadetost*: {A} pə'tə:ku se 'ja:. {B} xu'diča! **b** podkrepitev trditve: 'ni xu'dič, da nāmę 'na: bə g'rā:taļə 'xiša p'rīe:dat **c** jezo, nejevoljo nad kom: xu'dičga 'ņę: u'zė:me! • poud. **bati se koga/česa ko hudič križa zelo se bati koga/česa**: 'jā:nša se pa 'sa:rbę b'iję kə xu'dič k'riža • poud. **biti grd, da se**

(še) hudiču gravža *biti zelo grd*: ja 'gārda, da se ša xu'dičə g'ra:ųža (☐ ⇒ biti grd ko HUDIČ) • poud. **biti grd** (: siten ipd.) **ko (živ) hudič biti zelo grd**: tįsta 'bā:ba ja 'gārda 'kə xu'dič (☐ biti grd ko HUDIČEK (= smrtni GREH = TAJFELJ = VRAG); biti grd, da se (še) hudiču gravža) • poud. **biti od** (= do) **hudiča 1. biti zelo poreden, hudoben**: 'və:jkə ja 'bė:ų ut xu'diča - pų 'və:r-xę ja u'se: 'ja:jce pəb'ra:ų pa jəx ja u s'te:nə z'mīe:tə (☐ ⇒ biti za HUDIČA strašiti) 2. *biti zelo uspešen, sposoben*: ut xu'diča 'ja: - na 'vę:š, 'kā:kə 'xišə sę ja s'čimprə! • poud., redk. **biti pol hudiča biti zelo poreden, hudoben**: 'k'ļā:nčnek ja 'bė:ų 'pə: xu'diča za ka'čīe:sę uš'pilet (☐ ⇒ biti za HUDIČA strašiti) • poud. **biti spod** (= tudi s) **pol hudiča biti zelo poreden, hudoben**: 's'rė:čə ja 'bė:ų spət 'pə: xu'diča - sə p'ra:ųlę, da ja 'mā:čkə na t're:pxə 'kō:žə prā'rė:zə pa jə na'sə:lu pa na'za:j za'səų (☐ ⇒ biti za HUDIČA strašiti) • poud. **biti za hudiča strašiti biti zelo poreden, hudoben**: sę pa 'tuž()a xu'diča s't'rā:šət! 'pus'tę 'pəsa p'k'lė:nęngā! (☐ biti od HUDIČA (= HUDIKA); biti pol HUDIČA; biti spod pol HUDIČA (= HUDIKA)) • poud. **boli ko (živ) hudič zelo boli**: sən se u's't'rė:lu - me ja bəl'ė:ļə kə 'žįų xu'dič • čustv. **cel hudič je zarad koga/česa neprijetnosti, težave so zaradi koga/česa**: 'ce:ų xə'dič ja s'pė:d 'bė:ų zarac()ė:s'te • slabš., star. **gledati ko hudič iz krugle** (= kugle) *zelo grdo, jезno gledati*: kə ja 'na:š 'jəzən, g'lė:da kə xu'dič s k'rugle • čustv. **gnal te ipd. bom ko hudiča** (= sto hudičev), *če ... povzročil ti bom neprijetnosti, težave, če ...*: čə 'na: bəž dęk'lė:ta pər g'mā:xə 'pus't'u, te m g'na:ų 'kə s'tə: xu'dičə • poud. **govoriti tako, da [se (še) hudiču gravža** (| = bi se (še) hudiču gravžalo) *odvratno, gnusno govoriti*: 'tā:kə ja g'va:ru, da bę se ša xu'dičə g'ra:ųžaļə • čustv. **hudič je** (: bo) **vzel** kaj **a pokvarilo se je**: tēļə'vizejə ja pa xu'dič u'zė:ų **b prenehalo je obstajati**: 'unə 'jugə-s'ļā:viję ja 'pųo: xu'dič u'zė:ų • čustv. **imeti celega hudiča zarad koga/česa imeti neprijetnosti, težave zaradi koga/česa**: s'pė:t 'mā:jə 'ce:ųga xu'diča zarad 'mīe:ja • čustv., star. **iti hudiču v rit propasti, propadati**: u'sə g'rė: xu'dičə u 'rət • 'na: bə 'də:ge, bə 'šə: